

דנין יהודי דפולטיקס

חשן

(א) אמר סוטה ר' מאיר ורבי (ב) ורבי (ג) תוס' ע"פ ז"ל

(ד) אמר סוטה ר' מאיר ורבי (ה) ורבי (ו) תוס' ע"פ ז"ל

מגופה
כחה של חטפה דאע"ז דאמרי משרתא
אין ראוי למלכות דעבד היה וז"ל
מילחא: נתעוותו הדנין - שהדנין
הדיינין אח בעלי הדין: ונתקלקלו
המעשים שהגדולים ראו עובדי עבירה
ולא מיהו בידם מפני חטפה: ואין
אדם שיכול לומר לחכמו מעשי גדולים
ממעשיך - שמתוך שלא מיהו בעבדי
עבירה למדו הדורות את מעשיהם
ונמלא כולן עובדין:

וכשהגיע
ללא תוכל להת: תנא *משמיה דרבי נתן
באותה שעה נתחייבו שונאי ישראל בלייה
ישהתניפו לו לאגריפס אמר ר' שמעון בן
חלפתא מיום שגבר אגרופה של חנופה
נתעוותו (ה) הדיינין ונתקלקלו המעשים ואין
אדם יכול לומר לחכמו מעשי גדולים
ממעשיך -

(א) אמר תפארה ש"ל (קפ"ג קפ"ד)

(ב) אמר תפארה ש"ל (קפ"ג קפ"ד)

(ג) אמר תפארה ש"ל (קפ"ג קפ"ד)
(ד) אמר תפארה ש"ל (קפ"ג קפ"ד)

(ה) תוס' ע"פ ז"ל

כל המחניף לחכמו - יש לפרש שלא במקום סכנה חבל *במקום סכנה מותר כי הריא דפרק ארבעה נדרים (דף כב.) *עולא אול
לארעא דישאל לוו כהריה טרי בני חזאי קס חד שחטיה לחכמיה אמר ליה לעולא יאות עבדי אמר ליה אין ופרע לו בים
בשחטיה כי אחא לקמיה דרבי יוחנן אמר ליה דלמא ח"ז אחוקים ידי עובדי עבירה ח"ל רבי יוחנן נפסך הלחה:

(א) אמר תפארה ש"ל (קפ"ג קפ"ד)

[קפח] וחיבב האדם למסור עצמו לסכנה, ואל ישיא את נפשו עון אשמה
בזאת. ואמרו רבותינו (סוטה מא, א) על ענין אגריפס שהיה קורא
בחוריה, וכשהגיע לפסוק זה (דברים יז, טו) לא תוכל לתת עליך איש נכרי,
ולגו עיניו דמעות, ואמרו לו, אחינו אתה. באותה שעה, נתחייבו שונאייהם
של ישראל בליה, שהתניפו לו לאגריפס. אף כי היושבי על המושב אין
לו לפחד מאגוש ימות, שנגמר (שם א, יז) לא תגורו מפני איש.

[קפו] וזה דבר פת התנאים. ענין הפת הזאת נחלק לתשעה חלקים: החלק
הראשון, התנא אשר הכיר או ראה או ידע כי יש עול בקרב חברו וכי
החזיק בפתרמית, או כי יתקא איש לאיש בלשון הרע או באונאת דברים, ונתחייב
לו לשון הרע לאמר, לא פעלת און. המקצט ממנו עון הנמנע מן התוכחה,
שנגמר (ויקרא יט, יז) הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא, ויוסיף
לחטוא על אמרו, לא תשא, בענין שנגמר (ויקרא כג, יד) וחקוקי ידי מרעים.

והנה זה ביד התנא האויל עון פלילי כי לא יקנא לאמת, אבל יעזור אחרי
השקר ויאמר לרע טוב וישם חשף לאור. גם נתן מכשול לפני החוטא
משני פנים; האחד, כי איננו נחם על רעתו. והשני, כי ישנה באגלתו ביום
מחר, כי הלל רשע התנא אותו על תאות נפשו, מלבד כי ישא ענש על
הנזק אשר הדיק לאשר אשם לו החוטא, על צדקו מי אשר חטא לו, מלבד
כי יענש על דבר שקר, שנגמר (תהלים ה, ז) תאבד דברי כזב. ונגמר (סלי
יז, טו) מצדיק רשע ומרשיע צדיק תועבת יי גם שניהם יי. כל שכן אם העול
אשר בקרב חברו גלוי לרבים, כי באמור אליו התנא לפני בני אדם, וזו אמה
בלי פשע, חלל ובה דת ודיו.

(א) אמר תפארה ש"ל (קפ"ג קפ"ד)

א. איחא בסוטה בסוף פרק ו' בשעה שקרא אגריפס
המלך לא תוכל לתת עליך איש נכרי וגו' ולגו עיניו דמעות
שלא היה מורע ישראל אמרו לו אחינו אתה ובאותה שעה נתחייבו
ישראל כליה על שחנפו לאגריפס דאעפ"י שלא היה צידם לומר
מ"מ היה להם לשחוק ולא להחזיקו בכך וזה עונש המחניף
עבירה מחמת יראתו מפניו ואינו חושש על יראת הקב"ה. וזו
אם מחיירא שלא יהרגנו מותר לו לומר יפה עשית אפילו עבר עבירה

(א) אמר תפארה ש"ל (קפ"ג קפ"ד)

שנה הוא בעצם לאו דחנפה, אפלו אם רק יוסיף איזה תבות, באשר מתבאר
בבאר מים חיים, ועל ענין כזה שנה מה שנגמר (משלי כג, ב): ושמרת שפין
בלעף אם בעל נפש אתה. וחיבב אדם למסור עצמו לסכנה ואל ישיא את נפשו
עון אשמה כזה.

ומה שכתבו וחיבב אדם למסור עצמו וכו'
הוא ברבינו יונה במאמר הנ"ל (קפח) ומוכיח
מגמרא דסוטה הנ"ל, ועיין בסוטה (מ"א ע"ב)
בתוספות ד"ה כל וכו'.

(א) אמר תפארה ש"ל (קפ"ג קפ"ד)

הערות והשמטות.

בפתחה בלאו ט"ז בא"ד וחיבב אדם למסור וכו' הוא לשון ר"י בש"ת וע' בסוטה (מ"א ע"ב) תוס' ר"ה כל וכו' דלכאורה
מנגר לזה. וע' במנוה"מ כלל ג' פ"א ובי' שלכאורה סותר א"ע בזה.